

PISANA PRIPRAVA

za izvedbu nastavnoga sata na stručnome ispitu iz informatike

---

Pristupnik:

DAVID NOCI,

mag.educ.math. et inf.

OŠ Franje Krežme, Osijek

Mentor na stručnome ispitu:

KATARINI MILOLOŽA, profesor

OŠ Ljudevita Gaja u Osijeku,

Osijek

Oblici rada: <ul style="list-style-type: none">
– Frontalni rad
– Individualni rad
Nastavne metode: <ul style="list-style-type: none">
– Metoda razgovora
– Metode demonstracije
– Metoda heurističkog razgovora
Suodnos:
Literatura, izvori i alati (za nastavnika): <ul style="list-style-type: none">
• Babić M., Bubica N., Leko S., Dimovski Z., Stančić M., Mihočka N., Ružić I., Vejnović B. #mojportal5 – udžbenik informatike u petom razredu osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2019.
• https://csi.hr/
Literatura, izvori i alati (za učenika): <ul style="list-style-type: none">
• Babić M., Bubica N., Leko S., Dimovski Z., Stančić M., Mihočka N., Ružić I., Vejnović B. #mojportal5 – udžbenik informatike u petom razredu osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2019.
• https://csi.hr/

3. Tijek izvođenja nastave

1. Priprema

1.1. Materijalno-tehnička priprema

14:50 – 14:51 (1 min)

Pripremam radno mjesto i pokrećem PowerPoint prezentaciju.

Predstavljam se i pozdravljam djecu.

1.2. Sadržajna priprema

14:51 – 14:56 (5 min)

Ponavljanje gradiva od prošlog sata.

Učenici ponavljaju gradivo kroz pitanja na PowerPoint prezentaciji. Tražim od učenika što detaljnije odgovore, ali pazeci da mi ne ode previše vremena, jer ovo ipak nije tema mojeg sata (a tema je vrlo opširna i može se dugo o njoj diskutirati).

Pitanja:

1. Što je elektroničko nasilje (eng. *cyberbullying*)?

Primjer odgovora:

- Elektroničko nasilje je svaka zlonamjerna uporaba informacijskih i komunikacijskih tehnologija kako bi se nekoga zlostavljalo.

2. Što sve spada u elektroničko nasilje?

Primjeri odgovora:

- Slanje anonimnih poruka mržnje.
- Nasilne napade na privatnost, uhođenje.
- Kreiranje priča, crteža, slika i šala na račun vršnjaka.
- Širenje nasilnih i uvredljivih komentara.
- Izlaganje dobi neprimjerenim sadržajima.

3. Kako se ponašati u takvim situacijama?

Primjeri odgovora:

- Reći roditeljima, razredniku, pedagoginji, psihologinji, ravnateljici, profesoricu iz informatike ili drugoj starijoj osobi od povjerenja.
- Ignorirati osobu koja nas zlostavlja, ne uključivati se u raspravu s njom.
- Prijaviti elektroničko nasilje kada ga vidimo.
- Ne trebamo brisati zlonamjerne sadržaje koje primimo jer nam može poslužiti kao dokaz

Ove potencijalne odgovore kratko ću poredati i nabrojati nakon što učenici daju svoje odgovore usmeno.

1.3. Motivacija

14:56 – 15:01 (5 min)

Pokrećem PP prezentaciju na kojoj je naslov „Obilježavanje Dana Sigurnijeg interneta“ i tražim da učenici zapišu naslov u digitalne bilježnice. Ispod naslova izlazi veliki podnaslov „OVISNOST“ koji je ujedno i tema mojeg sata.

Od učenika tražim da zajednički napravimo umnu mapu s glavnim pojmom „OVISNOST“. Učenici se javljaju, a ja njihove odgovore stavljam u umnu mapu koju učenici također zapisuju (na papire koje ću im podijeliti). Dolje stavljam pretpostavku kako će nam izgledati umna mapa nakon učeničkih odgovora:

Ako učenici sami ne dođu do pojma interneta i igrice, onda ću ih ja navesti da dođu do njih. Jednom kada smo sve ključne stvari spomenuli, zaokružujem „INTERNET“ i „IGRICE“ i govorim djeci kako će nam današnja tema Obilježavanja Dana Sigurnijeg interneta biti „Ovisnost o internetu“, te ću im napomenuti kako se misli i na igrice koje se igraju preko interneta, s prijateljima ili bez.

2. Središnji dio

15:01 – 15:03 (2 min)

Nastavljam na idući slajd PowerPoint prezentacije i započinjem s razgovorom. Na idućem slajdu ih upoznajem sa sljedećom aktivnošću koju radimo, a koja se nalazi u Scratch programu. Navodim djecu kako mogu pristupiti mojem Scratch programu i krećem s objašnjavanjem i pokazujem istovremeno na ploči. Palim Scratch, ali još ne pokrećem program. Obilazim učenike da vidim jesu li svi uspjeli upaliti program.

15:03 – 15:07 (4 min)

Vraćam se na mjesto i palim Scratch program pomoću zelene zastavice. Objašnjavam djeci što očekujem od njih u ovoj aktivnosti i sam krećem s rješavanjem ankete o korištenju interneta. Napominjem im da ne krenu s rješavanjem dok prvo ne pogledaju mene kako rješavam. Planiram pred njima odgovoriti na prvih par pitanja iz ankete i objašnjavam im kako program funkcionira, tj. da program broji koliko su puta odgovorili s „da“ na pitanja. Naglašavam da je

program takav da jedino broji riječi „da“ (nebitna su mala/velika slova) i da ne pišu ništa drugo kao npr. „točno“ ili „jesam“. Prvo ću pustiti učenike da se sami javi, a ako oni ne, onda ću ja reći za sebe, kako bi im razbio tremu ili mogući strah.

Planiram i sam biti dosta direktan i iskren u svojim odgovorima pred njima. Objašnjavam im svoju logiku za svako pitanje. Napominjem im u više navrata kako će rezultati ostati tajni i da će ih samo oni moći vidjeti, ako tako žele. Govorim djeci kako inzistiram na iskrenošću. Molim ih da probaju dobro razmisliti na svakom pitanju i da se ne žure.

Pitanja na koja planiram odgovoriti i kako otprilike:

1. Često ostanem na internetu dulje nego što sam planirao/planirala.

Djeco, ovo je definitivno nešto što se odnosi na mene. Ne samo kada sam bio učenik, nego i danas. Puno puta kažem sam sebi dok radim nešto za školu, „napraviti ću 10 minuta pauze pa se vraćam na posao.“. Dok trepnem vidim da je prošlo 45 minuta i ja sam i dalje na YouTubeu. Onda je ovdje moj odgovor mačku kratko i jasno „da“. Razmislite odnosi li se ova rečenica i na vas.

2. Više puta na tjedan dogodi se da zanemarim svoje školske obveze zbog toga što želim biti više na internetu.

E sad, na ovo pitanje ću odgovoriti tako da se vratim u vrijeme kada sam prvi puta dobio internet, a to je u osmom razredu. Tada sam si razmišljao: „Hoću li pročitati lektiru ili igrati igrice do kasno u noć?“. Naravno da sam igrao igrice do kasno u noć, i zato ću ovdje staviti odgovor „da“.

3. Više puta na tjedan dogodi se da zanemarim obveze koje mi daju roditelji zbog toga što želim više biti na internetu.

Ovo je nešto što je također vrijedilo za mene dok sam živio s mamom i tatom. Kad bi mi mama rekla da danas spremim sobu, ja bih obećao da hoću. I kad bi došao kraj dana, naravno da soba nije spremljena jer sam igrao igrice preko interneta cijeli dan s prijateljima. Ista stvar vrijedi i kad bi mi tata rekao da pokosim dvorište. Zato ću ja i na ovo pitanje odgovoriti s „da“.

4. Draže mi je dopisivati se s prijateljima preko mreže nego provoditi vrijeme uživo.

Ovo je prvo pitanje na koje mislim da neću odgovoriti sa „da“. Uvijek sam se više volio družiti s prijateljima uživo, nego se dopisivati s njima. Ali morate djeco shvatiti da moj prvi mobitel je bio Nokia 3310 (znate li za njega?). Taj mobitel nije imao internet, kameru, ... Nije čak imao niti boje! Zato je potpuno razumljivo da vi ovdje stavite „da“ ako se tako osjećate, ali ja jednostavno nisam imao puno prilika za dopisivanje kada sam bio mlađi, pa mi to nije postala navika.

Sada vas molim da i vi krenete polako u rješavanje ove ankete. Podsjećam vas da nitko neće moći vidjeti što ste odgovorili i za to se ne morate bojati.

Ostatak pitanja:

5. Draže mi je gledati fotografije prijatelja na društvenim mrežama nego vidjeti prijatelje uživo.

6. Na društvenim mrežama sam komunicirao/komunicirala s osobama koje ne poznajem.
7. Dobivam puno zahtjeva za prijateljstvo na društvenim mrežama.
8. Šaljem puno zahtjeva za prijateljstvo na društvenim mrežama.
9. Roditelji mi često kažu da previše vremena provodim na internetu.
10. Provjeravam što ima novo na društvenim mrežama više puta na dan.
11. Kada sam tužan/tužna, rado odlazim na društvene mreže jer imam osjećaj da mi tako nestanu problemi.
12. Katkada sam na internetu iako roditelji misle da spavam.
13. Budem nervozan/nervozna ako ne mogu biti na internetu cijeli dan ili onoliko koliko želim.
14. Često ostajem budan/budna do kasno u noć jer provodim vrijeme na internetu.
15. U zadnjih mjesec dana, ne mogu se sjetiti dana kada nisam koristio internet.
16. Osjećam se tužno ako ne mogu biti na internetu.
17. Radije igram igrice s prijateljima preko interneta nego da se igramo na igralištu.
18. Jako mi je stalo do toga da se na društvenim mrežama prikažem u što boljem svjetlu.
19. Ne mogu zamisliti svoj dan bez mobitela ili interneta.
20. Najgore kazna mi je kada mi roditelji zabrane mobitel ili internet.

Aktivnost 1: Scratch anketa o korištenju interneta

15:07 – 15:14 (7 min)

Učenici kreću na rješavanje Scratch ankete, ja ih obilazim i pomažem po potrebi te odgovaram na moguća pitanja. Pazim da se previše ne zagledam u nečije računalo da im ne ometam privatnost pri odgovaranju.

Ako vidim da predugo traje, govorim učenicima da ne razmišljaju previše te da odgovore kako se osjećaju na prvu.

Ako netko završi jako brzo, reći ću im da zapamte rezultat, te ću im reći da ako pritisnu tipku 8, mačak Scratch će ih malo zabaviti dok čekaju druge da završe (ovim želim postići da ne proviruju jedni kod drugih na računala i tako promijene nečije odgovore).

15:14 – 15:20 (6 min)

Nakon što svi završe s ispunjavanjem, objašnjavam im kako mogu pogledati broj svojih ostvarenih bodova, ako je netko zaboravio. Idem na idući slajd na kojemu kratko definiramo ovisnost i ovisnost o internetu, te koji su simptomi ovisnosti. Prelazimo na sljedeći slajd gdje je tablica ovisnosti o internetu. Rezultati su poredani u 4 kategorije:

Ukupan broj „DA“ odgovora	Rezultat
0 - 3	Bez ovisnosti
4 - 8	Blaga ovisnost
9 - 14	Umjerena ovisnost
15 - 20	Teška ovisnost

Ova tablica vezana je uz rezultate ankete provedene u Scratchu.

Očekujem da nitko neće imati rezultat između 0 i 3, pa zato posebno pitam sljedeće pitanje:

Ima li netko u razredu između 0-3, a da to želi podijeliti s nama?

Navodim ih da primijete kako svi rezultati od 4 pa na gore predstavljaju barem blagu količinu ovisnosti o internetu. Pazim da ne budem prenapadan i pokušavam djeci osigurati prostor u kojemu mogu biti što otvorenijeg uma. Govorim im sljedeće:

Gdje god da jeste, ne treba vas biti niti strah, niti sramota. Ja vam mogu reći za sebe, da sam ovisno u danu u kojem rješavam ovu anketu, između umjerene i teške ovisnosti.

Ovime ću pokušati opustiti djecu i dati im priliku za njihove komentare. Pitati ih slažu li se oni s ovom tablicom i zašto da/ne.

3. Vježbanje

Aktivnost 2: Umna mapa savjeta

15:20 – 15:25 (5 min)

Pitam djecu što oni misle, kako se boriti protiv ovisnosti o internetu. Zadajem da skupa smislimo par savjeta kako se boriti s tom ovisnošću pomoću umne mape savjeta. Učenici će ovo pisati na istoj podlozi za umnu mapu koju sam im dao ranije, samo s druge strane papira. Očekujem da će umna mapa izgledati otprilike ovako:

Vrijeme ovih aktivnosti može varirati, ovisno o tome koliko se djeca raspričaju, što sa mnom, što međusobno o ovoj temi. Mislim da je bitno da ih pustim ako vidim da je rasprava produktivna, jer smatram da ih ništa neće osvijestiti o ovom problemu kao međusobno jedni druge.

4. Ponavljanje

15:25 – 15:30 (5 min)

Govorim djeci da ugase svoja računala.

Idemo se svi malo odmoriti od računala i interneta. Kako bi sad smanjili svoju dnevnu dozu, molim vas da ugasite svoja računala, pa ćemo ponoviti što smo naučili danas, ali bez tehnologije!

Ja također gasim svoje računalo i ostatak pitanja za ponavljanje ću čitati s papira. Kraj sata želim da ponovimo što više, ali ne namjeravam žuriti ako djeca imaju potrebu zastati i popričati na određenom pitanju.

Pitanja:

1. *Što je ovisnost?*
2. *Koji su simptomi ovisnosti?*
3. *Što je ovisnost o internetu i postoji li ona?*
4. *Kako možete prepoznati ovisnost o internetu?*
5. *Smatrate li vi da ste ovisni o internetu?*
6. *Kako si možemo pomoći? (sebi ili drugima)*

Domaća zadaća:

Za domaću zadaću tražim od djece da kod kuće primijene barem jedan od naučenih savjeta s zajedničke umne mape.

Na kraju sata se zahvaljujem učenicima i povjerenstvu te sve pozdravljam.

4. Prilozi

Prilog 1.

Plan ploče

Obilježavanje Dana Sigurnije interneta

- Umna mapa „OVISNOST“ (gore zalijepljena, nisam siguran u njen izgleda jer će ovisiti o učeničkim odgovorima)

Ovisnost o internetu

- Umna mapa „SAVJETI“ (gore zalijepljena, nisam siguran u njen izgleda jer će ovisiti o učeničkim odgovorima)

Prilog 2.

Izgled Scratch programa

Prilog 3.

Podloga za umne mape

OVISNOST

SAVJETI